

Řešení a bodování
krajského kola
ČLO 2025/2026

Úloha	Autoři
1. Nen (28 bodů)	<i>Jiří Kozlík, Jan Petr</i>
2. Yagaria (33 bodů)	<i>Ema Grofová</i>
3. Hindština (45 bodů)	<i>Zuzana M. Gruberová</i>
4. Finština (18 bodů)	<i>Magda Dušíková</i>

FILOZOFICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

1 Nen**(28 bodů)****Úkol 1:** Za každé zcela správně zapsané číslo udělte 3 body. (**max 12 bodů**)

- (a) sombes a sombes pus **24**
- (b) ämbs prta widmatands pus **66**
- (c) ämbs prta sombes pus a nambis kp **51**
- (d) widmatands prta nambis pus ämbs kp **199**

Úkol 2: Za každý zcela správný překlad udělte 4 body. Z tohoto počtu odečtete 2 body za každé chybné, chybějící či přebývající slovo, případně za chybné pořadí slov. (**max 16 bodů**)

- (a) 8 **ämbs pus a sombes kp**
- (b) 42 **ämbs prta ämbs pus**
- (c) 93 **sombes prta nambis pus a nambis kp**
- (d) 205 **widmatands prta sombes a sombes pus ämbs kp**

Poznámka k řešení:

Bázi početního systému jazyka nen je 6, „pus“. V úloze se také vyskytuje její druhá mocnina 36, „prta“.

Názvy pro číslovky od 1 do 5 jsou:

1	ämbs
2	sombes
3	nambis
4	sombes a sombes (doslova 2+2)
5	widmatands

Pomocí těchto výrazů jsme schopni vyjádřit čísla od 1 do 215 (A, B, C značí názvy pro odpovídající číslovky od 1 do 5):

(A „prta“) (B „pus“) ((a) C „kp“)

Částice „a“ v úloze spojuje pozice vyšších řádů („pus“ či „prta“) s pozicí jednotek („kp“); nepoužívá se však v případě, kdy na pozici jednotek stojí „ämbs kp“, tj. 1.

Použití slov „a“ a „kp“ není v jazyce nen zcela standardizované, pro účely úlohy však bylo sjednoceno.

2 Yagaria

(33 bodů)

Úkol 1: Za každé správné přiřazení udělte 1 bod. (max 16 bodů)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
P	O	D	L	F	H	A	N	M	E	G	B	K	I	J	C

Úkol 2: Za každý zcela správný překlad udělte počet bodů uvedený v závorce. (max 7 bodů)

- (a) *bankovka* **haeya** (1 bod)
 (b) *kufr* **guna** (2 body)
 (c) *provázek* **gaveda** (2 body)
 (d) *stožár* **yava** (2 body)

Úkol 3: Za každý zcela správný překlad udělte 2 body. (max 4 body)

- (a) *eipa* **střevo / žaludek / vnitřnost / orgán / útroby**
 (b) *gegita* **plot / plotový**

Úkol 4: Za každý zcela správný překlad udělte 3 body. (max 6 bodů)

- (a) *nosní křídlo* **agota haeya**
 (b) *různé díry* **lugina lagina**

Poznámka k řešení:

Překlady jednotlivých slov z jazyka yagaria do češtiny jsou uvedeny v příložené tabulce.

Některá slova vyskytující se v úloze mají rozšířený význam na další předměty podobného tvaru: např. „haeya“ lze použít k označení vícero tenkých, plochých věcí (list, lalůček, bankovka).

Při tvorbě složenin v jazyce yagaria se na první pozici umísťuje rozvíjející člen, na druhou rozvíjený. Výjimkou je slovní spojení „různé ...“, které se tvoří pomocí předpon „lu- la-“ a zdvojení rozvíjeného členu. Předmět slovesa se umísťuje před dané sloveso.

ageta	<i>ucho</i>
agota	<i>nos</i>
ba	<i>batát</i>
eipa	<i>střevo</i>
eve	<i>třtina</i>
gali	<i>sázet</i>
gaveda	<i>provázek</i>
gegita	<i>plot</i>
gina	<i>díra</i>
golana*	<i>krev</i>
guna	<i>taška</i>
haeya	<i>list</i>
lu- la-	<i>různé</i>
yava	<i>strom</i>

*v pozici rozvíjejícího členu se vyskytuje ve tvaru „gola“

3 Hindština

(45 bodů)

Úkol 1: Za bezchybné přiřazení všech dnů a měsíců udělte 36 bodů. Z tohoto počtu odečtete 3 body za každé chybné přiřazení. (max 36 bodů)

1	<i>leden</i>	7	<i>čtvrtek</i>	13	<i>říjen</i>
2	<i>pátek</i>	8	<i>září</i>	14	<i>únor</i>
3	<i>květen</i>	9	<i>sobota</i>	15	<i>listopad</i>
4	<i>pondělí</i>	10	<i>čtvrtek</i>	16	<i>červenec</i>
5	<i>neděle</i>	11	<i>středa</i>		
6	<i>prosinec</i>	12	<i>úterý</i>		

Úkol 2: Za správný překlad udělte 3 body. (max 3 body)

červen

Úkol 3: Za každou správně určenou hlásku udělte 3 body. Pokud jsou uvedeny tři či více hlásek, udělte 0 bodů. (max 6 bodů)

/r/, /v/

Poznámka k řešení:

Přestože nemáme k dispozici přímo přepis písma (ani výslovnost, ani transliteraci), lze názvy dnů v týdnu a měsíců v roce přiřadit s použitím informací v úvodním textu a poznámce. Postup řešení pak mohl vypadat následovně:

- dny v týdnu
 - v Úkolu 3 je dotaz na slovo den, tedy (alespoň některé) názvy pro dny v týdnu toto slovo obsahují
 - ve vypsáních pojmech se vyskytují planety, Slunce a Měsíc, které jsou tradičně spjaty se dny v týdnu. Pojmů je 8, jeden z nich neodpovídá žádné planetě = 7 dní v týdnu + 1 název navíc
 - 8 názvů končí na वार a ostatní končí jinak, tedy वार nejspíš znamená den a předešlé znaky budou odpovídat vypsáním pojmům, souhlasí s předchozím pozorováním
 - frekvenční analýzou znaků a výslovnosti by mělo jít přiřadit, co je co (opakují se hlásky /m/, /r/, /ʃ/, /u/, /i:/), případně později dovodit z přiřazených měsíců
 - přímá znalost korespondence planet-dnů je výhodou, po, so, ne se dá odvodit z angličtiny, ostatní případně z francouzštiny, latiny apod., ale pořadí je už dané v zadání
 - dva názvy jsou pro čtvrtek, učitel-mentor
- měsíce v roce
 - zbylé názvy mají také opakující se konce, konkrétně 4x बर , 2x वरी a 2x ई
 - úvodní text a poznámka navádí na fakt, že Gregoriánský kalendář je v Indii relativně moderní záležitostí a názvy pro měsíce by tak mohly být převzaté, konkrétně z angličtiny

- v angličtině končí 4 měsíce (IX.-XII.) na -ber (-/bər/ resp. -/bə/), stejně pak končí leden a únor na -ary (-/əri/ resp. -/əri/) a dále květen a červenec na -y (-/ɪ/)
- konkrétní přiřazení by mělo jít odvodit z přiřazených názvů dnů v týdnu a výslovnosti (jaNuary, feBruary, May, SepteMber, NoveMber, deceMber)
- chybějící měsíc
 - začíná stejně jako červenec, tedy červen
- slovo pro *den*
 - lze odvodit z neděle, kde रवि odpovídá /rə.vi:/ a वार je den a obsahuje velmi podobné znaky. V úkolu je uvedeno, že jde o dvě souhlásky, ve slově /rə.vi:/ jsou právě dvě, tedy /r/ a /v/

V písmu „dévanágarí“ obsahuje každá souhláska implicitní samohlásku /ɛ/ resp. /ə/ a případné jiné samohlásky se vyznačují diakritickými znaménky nad, pod, před nebo za souhláskou.

V tabulce níže jsou uvedeny hindské názvy všech dnů v týdnu i měsíců v roce zapsané písmem „dévanágarí“ a výslovností pomocí IPA spolu s překlady do angličtiny a češtiny.

čeština	angličtina	hindština (IPA)	hindština (dévanágarí)
pondělí	Monday	/so:m.vɑ:r/	सोमवार
úterý	Tuesday	/mən.gəl.vɑ:r/	मंगलवार
středa	Wednesday	/buɖ ^h .vɑ:r/	बुधवार
čtvrtek	Thursday	/brɪ.fəs.pə.ɽɪ.vɑ:r/ /gu.ru.vɑ:r/	बृहस्पतिवार गुरुवार
pátek	Friday	/ʃʊk.rə.vɑ:r/	शुक्रवार
sobota	Saturday	/ʃə.nɪ.vɑ:r/	शनिवार
neděle	Sunday	/rə.vɪ.vɑ:r/	रविवार
leden	January	/d̪ʒən.və.ri:/	जनवरी
únor	February	/fər.və.ri:/	फ़रवरी
březen	March	/mɑ:rt̪ʃ/	मार्च
duben	April	/əp.rɛ:l/	अप्रैल
květen	May	/mə.i:/	मई
červen	June	/d̪ʒu:n/	जून
červenec	July	/d̪ʒʊ.lɑ:.i:/	जुलाई
srpen	August	/ə.gəst̪/	अगस्त
září	September	/sɪ.ɽəm.bər/	सितम्बर
říjen	October	/ək.ɽu:.bər/	अक्तूबर
listopad	November	/nə.vəm.bər/	नवंबर
prosinec	December	/d̪ɪ.səm.bər/	दिसम्बर

4 Finština

(18 bodů)

Úkol 1: Za každý zcela správný překlad udělte 1 bod. (**max 6 bodů**)

- (a) metsään *do lesa*
- (b) koulun takana *za školou*
- (c) keittiöstä *z kuchyně*
- (d) työssä *v práci*
- (e) seinälle *na stěnu*
- (f) hyllyllä *na policiče*

Úkol 2: Za každý zcela správný překlad udělte 2 body. (**max 12 bodů**)

- (a) *na polštáři* **tyynyllä**
- (b) *v lese* **metsässä**
- (c) *z louky* **niityltä**
- (d) *do knihovny* **kirjastoon**
- (e) *na terasu* **terassille**
- (f) *z hlavy* **päästä nebo päältä**

Poznámka k řešení:

Finština využívá mnoha různých pádů k vyjádření lokalizace, v úloze se objevilo sedm z nich:

	vnitřní	vnější
umístění	-ssA (<i>v</i>)	-llA (<i>na čem</i>)
směr od	-stA (<i>z</i>)	-ltA (<i>z</i>)
směr k	-Vn (<i>do</i>)	-lle (<i>na co</i>)

za (něčím)	-n takana
-------------------	-----------

Vnitřní pády se používají pro lokalizaci vzhledem k vnitřku koncepčně uzavřených prostor či objektů, vnější pády naopak pro vztahování se k otevřeným prostorám.

Ve finštině funguje vokalická harmonie, která v rámci této úlohy ovlivňuje tvary lokativních přípon. Ve slovech obsahujících zadní samohlásky /a o u/ je symbol „A“ realizován jako /a/, naopak ve slovech obsahujících přední samohlásky /ä ö y/ je realizován jako /ä/. Symbol „V“ značí zdvojení/prodloužení finální samohlásky kořene slova.